

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

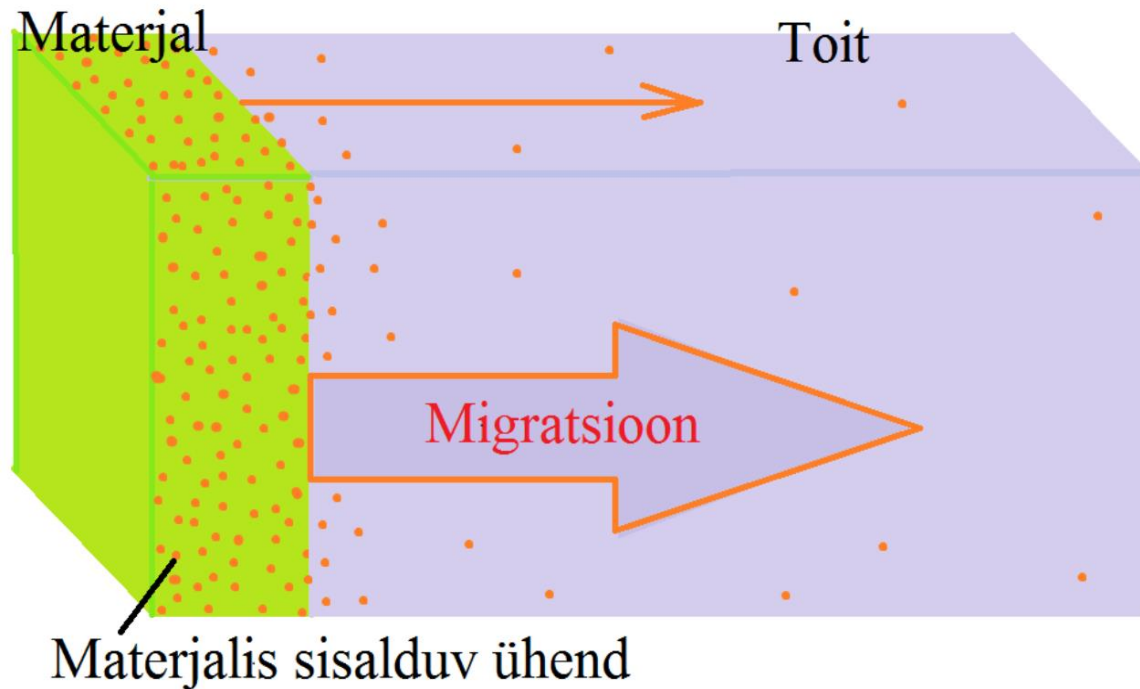
Toiduga kokkupuutuvad materjalid ja esemed

Külli Suurvarik

28.11.2024 Kalanduse teabekeskuse teabepäev „Toiduseaduse sätted kalandustoodete käitlejatele“

Mis juhtub materjali ja toidu kokkupuutel?

Eseme ja toidu kokkupuutel liiguvad materjaliosakesed materjalist toitu.

Kui palju?

Mis tingimustel?

Üldjuhul ei ole võimalik toitu eritunud aineid silmaga näha ega toidu maitsest aru saada

Mis mõjutab migratsiooni?

Eseme ja toidu kokkupuutel materjalist ained toitu eritumist mõjutavad peamiselt:

- temperatuur
- aeg
- aine omadused (nt molekuli suurus, lahustuvus eri keskkondades)
- toidu omadused (nt rasvane, happeline, tahke, vedel)

TKMi õigusaktid ELi tasandil

R 1935/2004	üldnõuded
R 2023/2006	hea tootmistava (nn GMP-määrus)
R 10/2011	plast
R 2022/1616	ringlusse võetud plast
R 1895/2005	lakid (BADGE)
R 20	BPA uus määrus lakkides ja pinnakatetes
D 84/500	keraamika
D 2007/42	tsellofaan
R 450/2009	aktiivsed ja intelligentsed materjalid

TKMi nõuete raamistik

- **R1935/2004**
- **R2023/2006**
- **Toiduseadus**

- **R10/2011**
- **R2022/1616**
- **R1895/2005**
- **R2018/213**
- **D84/500**
- **D2007/42**
- **R450/2009**

Erituv ainekogus, märgistus, jälgitavus
Ettevõtja tõendab TKMi ohutust
Ettevõtja teavitab PTAd

Konkreetsete materjalide või
ainete nõuded, nt kasutada
lubatud ained, TKMist erituv
aine(te)kogus (nt plasti puhul
OML, SML), VD, kuidas
tõendada nõuetekohasust

Toiduga kokkupuutuvad materjalid ja esemed

R 1935/2004

Sellised materjalid ja –esemed,

- a) mis on ette nähtud kokkupuutumiseks toiduga
- b) mis juba puutuvad toiduga kokku ja on selleks ette nähtud
- c) mille puhul võib tavalistes ja prognoositavates tingimustes **põhjendatult eeldada**, et need puutuvad toiduga kokku või eraldavad toitu oma koostisosi

Köögipaber, salvrätid, laudlina (vakstu),
rühma- või veopakendi materjal, etiketi
liim, trükivärvid

Üldnõuded

R 1935/2004

- TKMist toitu erituv ainekogus ei tohi
 - ohustada inimese tervist
 - põhjustada toidus vastuvõetamatuid muutusi ega halvendada selle organoleptilisi omadusi

• TKMi tuleb toota

• TKM peab olemas

- märgistatud
- jälgitav

• Märgistus, rekla

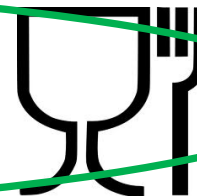
„Bambusnõu“ - kui nõu on tegelikult plastist

Kausi nimetus „Salatikauss“,
kasutustingimused: ei tohi kasutada
happelise toidu jaoks

Märgistus*

- Sõnad:
 - “toiduga kokkupuutumiseks”,
 - konkreetset kasutusotstarvet näitav sõna
- Kasutusjuhised (vajaduse korral)
- Tootja (või müüja) andmed
- Jälgitavust tagav märgistus, andmed

või sümbol

Ei pea esitama juhul, kui eseme omadustest tulenevalt on üheselt aru saada, et tegemist on toidu jaoks mõeldud esemega

Esitatakse kas:

- Esemel, selle pakendil, neile kinnitatud etiketil või (erandina) juuresoleval sildil (jaemüük)
- Esemel, selle pakendil, neile kinnitatud etiketil või saatedokumentidel (kõik muud turustusetapid)

*Toiduga veel mitte kokkupuutesse viidud TKMi puhul

Jälgitavus

Jälgitavus – võimalus jälgida materjali või eseme liikumist läbi kõikide valmistamise, töötlemise ja turustamise etappide

Oluline, et:

- kontrollida TKMi,
- vajaduse korral see tagasi kutsuda, tarbijaid teavitada
- määratleda vastutus
- Ettevõtja peab suutma tuvastada ettevõtte, millest ja millistele on TKMi tarnitud
- Selleks süsteem, mis aitab tagada TKMi jälgitavust märgistuse, dokumentatsiooni või teabe alusel

BPA kasutamise keelamise eelnõust

Ülevaade bisfenool A määruse eelnõust

- *BPA kasutamise keeld*
- *BPA esinemise keeld TKMis, mille tootmisel on kasutatud muid bisfenoolide või bisfenooliderivaate*
- *Muude ohtlike bisfenoolide kui BPA või ohtlike bisfenooliderivaatide kasutamise keeld*
- *Muude ohtlike bisfenoolide kui BPA või ohtlike bisfenooliderivaatide kasutamise lubamine TKMi tootmisel konkreetseks kasutusotstarbeks*
- *Aruandekohustus seoses II lisas loetletud BPA, ohtlike bisfenoolide ja ohtlike bisfenooliderivaatide alternatiivsete ainetega*
- *Vastavusdeklaratsioon ja lisadokumendid*
- *Nõuetele vastavuse kontrollimine*
- *Üleminekusätted seoses toiduga kokkupuutuvate ühekorra-valmisesemetega*
- *Üleminekusätted seoses toiduga kokkupuutuvate korduvkasutatavate valmisesemetega*
- *Määruse (EL) nr 10/2011 muutmine ja määruse (EL) nr 2018/213 kehtetuks tunnistamine*

Reguleeritakse kasutamine TKMi valmistamisel

Plastid, pinnakatted ja lakid, liimid, kummid, ionvahetusvaigud, trükivärvid, silikoonid

Bisfenool A ja selle soolad	Teised ohtlikud bisfenoolid ja bisfenooliderivaadid	Muud bisfenoolid ja bisfenooliderivaadid
Kasutamine keelatud	Kasutamine keelatud	Tohib kasutada, kui selle tagajärjel ei sisaldu TKMis vaba BPA-d
Erandina tohib toota: epoksüvaiku , mis kantakse üle 1 m ³ mahuga paakide ja mahutite pinnale (migratsioon = ND); polüsulfoonist membraanikoostud , migratsioon = ND	Erandina võib jätkuvalt teatud aja jooksul kasutada (kuid tuleb taotleda luba)	
Aruandekohustus BPA alternatiivide kohta	Konkreetseks kasutusotstarbeks võib loa taotleda	
Vastavusdeklaratsioon	Aruandekohustus	
Vastavusdeklaratsioon	Vastavusdeklaratsioon	Vastavusdeklaratsioon

Üleminekuajad: ühekorra-valmisesemed

Uue määruse BPA nõuetele mittevastavaid, kuid enne selle jõustumist kehtinud nõuetele vastavaid ühekorra-valmisesemeid tohib pärast uue määruse jõustumist turule viia **18 kuu** jooksul.

- Erandina sellest **36 kuu** jooksul:
 - **Kalandustoodete** (R853/2004), puuviljade, marjade, köögiviljade (v.a puuvilja- ja marjamahlatooted*) säilitamiseks mõeldud ühekorra-valmisesemed
 - ühekorra-valmisesemed, mille puhul BPAst toodetud lakk või pinnakate on kantud üksnes välisele metallpinnale.

Pärast seda tohib neid toidu pakendamiseks kasutada **12 kuu** jooksul ning sellist pakendatud toitu viia turule **varude lõppemiseni**.

*Põllumajandusministri 06.11.2014 määrusega nr 92 „Mahlatoodete koostis- ja kvaliteedinõuded ning toidualase teabe esitamise nõuded“ reguleeritud mahlatooted.

Üleminekuajad: korduvkasutatavad valmisesemed

- Uue määruse BPA nõuetele mittevastavaid, kuid enne selle jõustumist kehtinud nõuetele vastavaid korduvkasutatavaid valmisesemeid tohib pärast uue määruse jõustumist turule viia **18 kuu** jooksul.
- Erandina sellest **36 kuu** jooksul professionaalsete toidutootmisseadmetena kasutatavad korduvkasutatavad valmisesemed
- Nimetatud perioodide jooksul turule viidud esemed võivad turule jääda kuni **12 kuuks** arvates perioodi lõpust

BPA kasutamine reguleeritud praegu

- Pinnakatetes, lakkides (*määrus (EL) nr 2018/213*)
 - migratsiooni piirnorm (SML) 0,05 mg/kg,
 - imikutoiduga kokkupuutuvate esemete puhul ei tohi BPA migratsioon olla tuvastatav, meetodi avastamispiir 0,01 mg/kg
- Plastis (*määrus (EL) nr 10/2011*)
 - lubatud monomeer (TKM aine nr 151),
 - migratsiooni piirnorm (SML) 0,05 mg/kg,
 - ei ole lubatud kasutada PCst imikutoiduga kokkupuutuvate esemete valmistamiseks

Juurdepääs Euroopa Liidu õigusaktidele

EUROPA > EUR-Lexi avalaht > ELi õigus

Search bar with text "KIIROTSING" and a blue "OTSI" button.

Nõuanded

Vajate rohkem otsinguvõimalusi? Kasutage Täppisotsing

Green banner with text "TAASAVASTA EUR-LEXI" and "Nädala sõna: Sooline võrdõiguslikkus". Includes icons of a scale and a magnifying glass.

Pause

ELi õigus
> Aluslepingud
Õigusaktid
Konsolideeritud tekstid
Rahvusvahelised lepingud ja kokkulepped
Ettevalmistavad dokumendid
EFTA dokumendid
Õigusloomemenetlused
ELi õigusaktide kokkuvõtted
> ELi institutsioonid
EuroVoc

ELi kohtupraktika
Kohtupraktika
Üldkohtu lahendite kogumik
Kohtupraktika loend

Teave
Fookuses olevad teemad
EUR-Lexi arengud
Statistika
> ELi register
On line eelarve

Siseriiklik õigus ja kohtupraktika
Ülevõtmine siseriiklikku õigusesse
Riikide kohtupraktika
JURE kohtupraktika

Euroopa Liidu Teataja
ELT L-seeria : 26/11/2024 (13 õigusaktid)
ELT C-seeria : 26/11/2024 (45 õigusaktid)
Official Journal of the European Union

- > Otsing dokumendi numbri järgi
> Otsing CELEXi numbri järgi

ELi meetmed Ukraina toetuseks

EU Law Tracker – UUS

? Vajate abi EUR-Lexis navigeerimisel?

Jälgige meid! X

> Otsingukriteeriumid

 Tulemusi 1 - 10 / 11

Sortimisalus:

Asjakohasus

1

2

Kohanda kuvatavat teavet

Ekspordi

-
- Komisjoni määrus (EÜ) nr 10/2011, 14. jaanuar 2011 , toiduga kokupuutumiseks ettenähtud plastikmaterjalide ja -esemete kohta EMPs kohaldatav tekst

*OJ L 12, 15/01/2011, lk 1–89 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)**This document has been published in a special edition(s) (HR)* Kehtivad

Viimane konsolideeritud versioon: 31/08/2023

CELEXi number: 32011R0010

Vorm: Määrus

Autor: Euroopa Komisjon

Dokumendi kuupäev: 14/01/2011

Lehekülgede arv: 89

-
- Parandus ei puuduta eestikeelset versiooni.

OJ L 74, 04/03/2021, lk 39–40 (ES)

CELEXi number: 32011R0010R(10)

Vorm: Määrus, Parandus

Autor: Euroopa Komisjon, Kirjaliku tõlke peadirektoraat

Dokumendi kuupäev: 04/03/2021; avaldamise kuupäev

-
- Parandus ei puuduta eestikeelset versiooni.

OJ L 38, 13/02/2016, lk 14–14 (BG)

CELEXi number: 32011R0010R(09)

Autor: Euroopa Komisjon

Dokument 02011R0010-20230831

Konsolideeritud tekst: Komisjoni määrus (EL) nr 10/2011, 14. jaanuar 2011, toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud plastmaterjalide ja -esemete kohta (EMPs kohaldatav tekst)EMP's kohaldatav tekst

Esialgse õigusakti juurde (● Kehtivad)

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/10/2023-08-31>

∨ Laienda kõik ∨ Ahenda kõik

∨ Olemasolevad keeled ja vormingud

	BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV
HTML																								
PDF																								

∨ Mitmekeelne kuva

∨ ∨ ∨

∨ Tekst

02011R0010 — ET — 31.08.2023 — 017.001

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!

Külli Suurvarik

kylli.suurvarik@agri.ee

5698 7476